

KOMISJA GOSPODARKI I SYSTEMU EKONOMICZNEGO OPZZ

Sytuacja Branży chemicznej w Polsce.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE.

Przemysł chemiczny w Polsce jest drugim pod względem wartości produkcji sprzedanej oraz trzecim pod względem zatrudnienia sektorem przemysłowym w Polsce.

Na sektor składa się:

- ponad 10 tysięcy podmiotów o różnej wielkości i specjalizacji – od dużych zintegrowanych grup chemicznych po średnie i małe zakłady przetwórstwa chemicznego.
- Działania przemysłu chemicznego wspierane są przez wyspecjalizowaną kadrę oraz zaplecze naukowo-badawcze krajowych instytutów.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Przemysł chemiczny jest silnie powiązany z innymi sektorami przemysłowymi, a jego produkty znajdują zastosowanie w praktycznie wszystkich obszarach gospodarki.

Rozwój sektora chemicznego może umożliwić budowanie przewag konkurencyjnych poprzez innowacyjne rozwiązania i materiały, wpływając na szybszy rozwój polskiej gospodarki

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Globalna branża chemiczna dostarcza materiały i produkty niezbędne do utrzymania zrównoważonego rozwoju światowej gospodarki.

Konkurencję na rynku stanowią producenci z całego świata, a wiodące podmioty chemiczne należą do największych przedsiębiorstw na świecie.

Globalne i lokalne trendy silnie wpływają na kształt i perspektywy przemysłu chemicznego.

Dynamiczne zmiany w ostatnich latach spowodowały, że wiele spółek musiało dokonać istotnych modyfikacji kierunków rozwoju swojej działalności, aby dostosować się do nowych wyzwań rynkowych.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Przemysł chemiczny jest trzecim pod względem zatrudnienia sektorem przemysłowym w Polsce, zatrudniając 300 tys. pracowników, co stanowi prawie 11% całkowitego zatrudnienia w przemyśle w Polsce - więcej niż m.in. Sektor motoryzacyjny czy górniczy.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Przemysł chemiczny od wielu lat jest jednym z najistotniejszych sektorów polskiej gospodarki, wytwarzając obecnie produkty o wartości ponad 206 mld PLN, co stanowi prawie 17% łącznej wartości sprzedanej polskiej produkcji przemysłowej

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

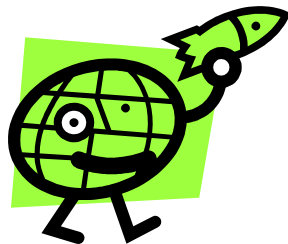
Średnioroczne tempo wzrostu produkcji sprzedanej segmentu chemicznego w latach 2010-2016 wyniosło 5,7% w porównaniu do 3,8% wzrostu produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego ogółem w analogicznym okresie.

Produkcja sprzedana segmentu paliwowego jest silnie uzależniona od światowych cen ropy naftowej – spadek cen ropy naftowej w ostatnich latach wpłynął na spadek wielkości produkcji sprzedanej tego segmentu - **0,8%**

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Polski segment chemiczny jest w światowej czołówce pod względem tempa wzrostu i rozwija się szybciej niż średnia dla polskiego przemysłu.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Przemysł chemiczny w Polsce można podzielić na cztery podstawowe obszary:

- ▶ Chemia masowa (tzw. wielka chemia) – produkty wysokotonażowe i masowo stosowane (z wyłączeniem paliw).
- ▶ Przetwórstwo chemiczne – wytwarzanie produktów końcowych na bazie produktów wysokotonażowych.
- ▶ Paliwa.
- ▶ Chemia niskotonażowa – stosowane w niewielkich ilościach produkty wysokomarżowe

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Wszechobecność produktów przemysłu chemicznego sprawia, iż praktycznie wszystkie sektory gospodarki są z nimi obecnie nierozzerwalnie powiązane, m.in. Poprzez dostawy komponentów bazujących na produktach chemicznych, w tym petrochemii.

Produkty przemysłu chemicznego obecne są już praktycznie w każdej dziedzinie życia, a większość nawet prostych czynności wymaga ich wykorzystania często nie mamy świadomości, że elementem picia porannej kawy na wynos jest wieczko z polistyrenu, a jakość mąki w pieczywie wynika pośrednio z nawozów stosowanych w uprawach pszenicy czy żyta.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

W łańcuchu wartości przemysłu chemicznego w Polsce funkcjonują zarówno duzi producenci chemii masowej i paliw, jak i mniejsze zakłady chemiczne, a działania sektora wspierane są przez krajowe instytuty naukowo-badawcze.

Pod względem przychodów oraz wolumenów produkcji segment chemiczny przemysłu chemicznego zdominowany jest przez duże podmioty produkujące głównie wysokotonażowe chemikalia w formach podstawowych oraz producentów opon – łączne przychody 8 największych grup chemicznych stanowią ok. 1/3 wartości produkcji chemicznej.

Na pozostałe 2/3 rynku składa się ponad 10 tysięcy mniejszych podmiotów, głównie z obszar przetwórstwa chemicznego.

Sytuacja Branży chemicznej w Polsce

- W segmencie paliw przemysłu chemicznego dominują dwa największe podmioty – PKN ORLEN i Lotos.
- Największą spółką przemysłu chemicznego w Polsce jest PKN ORLEN, którego łączne skonsolidowane przychody
- w 2015 r. wyniosły ponad 88 mld PLN. Głównym obszarem działalności Grupy PKN ORLEN jest produkcja i sprzedaż
- paliw, drugim pod względem wielkości obszarem jest produkcja petrochemiczna i chemiczna, prowadzona w Polsce
- i Czechach. Przychody PKN ORLEN oraz krajowych spółek zależnych z segmentu petrochemii wyniosły w 2015 r.
- ok. 11 mld PLN. Przychody Grupy Lotos, niecałe 23 mld PLN w 2015 r., generowane były głównie ze sprzedaży paliw.
- Kolejną pod względem wielkości spółką przemysłu chemicznego w Polsce (10 mld PLN przychodów w 2015 r.),
- zajmującą się przede wszystkim produkcją nawozów, tworzyw i innych chemikaliów masowych jest Grupa Azoty,
- utworzona w wyniku konsolidacji czterech spółek Wielkiej Syntezy Chemicznej.
- W przemyśle chemicznym w Polsce duże znaczenie mają również prywatne krajowe spółki chemiczne Synthos, Ciech
- oraz PCC Rokita, a także zakłady produkcji opon, należące do międzynarodowych koncernów Michelin, Bridgestone
- i Goodyear (Dębica). Ważną rolę odgrywają również zagraniczni producenci oferujący swoje produkty w Polsce
- (np. BASF, Bayer).

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Z uwagi na uwarunkowania Polski w zakresie posiadanych złóż i prowadzonej eksploatacji surowców naturalnych do produkcji chemicznej, przedsiębiorstwa przemysłu chemicznego są w dużej mierze uzależnione od bazy surowcowej pochodzącej spoza granic naszego kraju.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

- Handel zagraniczny odgrywa bardzo ważną rolę w przemyśle chemicznym w Polsce. Duża część produktów i półproduktów jest importowana w celu przetworzenia i zużycia w kraju lub ponownego eksportu do odbiorców
- zlokalizowanych za granicą.
- W ostatnich latach w obszarze przetwórstwa chemicznego szybszy rozwój eksportu niż importu pozwolił na przejście
- z deficytu do nadwyżki wymiany handlowej. Pojawienie się dodatniego salda wymiany handlowej przetwórstwa
- chemicznego w połączeniu z obserwowanym pogłębianiem się ujemnego salda w obszarze chemii masowej może
- świadczyć o rozwoju przemysłu przetwórstwa chemicznego ukierunkowanego na eksport. W obszarze chemii niskotonażowej obserwowany jest zmniejszający się deficyt.
- Szczegółowa analiza wskazuje, że sztandarowym produktem eksportowym obszarów chemii masowej i przetwórstwa chemicznego są wyroby z kauczuku syntetycznego (m.in.: opony, produkty gumowe),
- których nadwyżka eksportu nad importem w 2016 r. wyniosła ponad 5,5 mld PLN. Największą nadwyżkę w obszarze
- chemii niskotonażowej osiągały wyroby kosmetyczne oraz mydła i detergenty (6,4 mld PLN). Pozostałe grupy
- wyrobów, które w 2016 r. uzyskały nadwyżkę handlową, to wyroby z tworzyw sztucznych oraz gazy techniczne.
- Grupami produktów o największym ujemnym saldzie handlowym w 2016 roku były: tworzywa sztuczne w formach
- podstawowych, farmaceutyki i pozostałe podstawowe chemikalia organiczne oraz farby, lakiery i kleje

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Nakłady inwestycyjne w przemyśle chemicznym w Polsce na poziomie 8,8 mld PLN stanowiły w 2015 roku ponad 8% łącznych nakładów inwestycyjnych poniesionych w tym okresie w całym przemyśle krajowym.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Obszar badań i rozwoju jest kluczowy dla rozwoju przedsiębiorstw przemysłu chemicznego w Polsce, a jednym z kluczowych czynników wpływających na decyzję o rozpoczęciu realizacji projektów B+R jest pozyskanie przez organizację zewnętrznego źródła finansowania.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Po znacznym spadku wydatków na działalność innowacyjną w segmencie chemicznym (bez produkcji wyrobów farmaceutycznych) w latach 2010-2013, od 2014 obserwowany jest trend zwiększania nakładów w tym obszarze.

W latach 2013-2015 obszary szeroko rozumianego przemysłu chemicznego (produkty rafinacji ropy naftowej, produkcja wyrobów farmaceutycznych i produkcja wyrobów chemicznych) były obszarami, w których odsetek firm wprowadzających nowe lub istotnie ulepszone produkty oraz procesy był najwyższy ze wszystkich sektorów polskiego przemysłu przetwórczego.

Nadal jednak skala oraz udział wydatków na innowacje w polskim przemyśle chemicznym są niższe niż światowych liderów w tej dziedzinie.

Między innymi dlatego oraz mając na uwadze, iż obszar badawczo-rozwojowy w przemyśle chemicznym jest bardzo kapitałochłonny, działania innowacyjne w polskiej chemii od 2015 roku wspierane są dedykowanym Programem Sektorowym INNOCHEM

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Program INNOCHEM stanowi istotne źródło wsparcia dla projektów innowacyjnych przemysłu chemicznego w Polsce, niezależnie od wielkości podmiotu oraz jego lokalizacji geograficznej

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Ze względu na swój charakter, przemysł chemiczny jest obecnie rynkiem globalnym, na którym konkurują przedsiębiorstwa z całego świata. Aby efektywnie walczyć o klientów, należy rozumieć nie tylko trendy lokalne, ale również mieć szerszą – globalną – perspektywę.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Dynamiczny wzrost światowego segmentu chemicznego jest napędzany przez rynek azjatycki, który stanowi ponad 60% globalnego obrotu chemikaliami i produktami chemicznymi

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

- Przemysł chemiczny, podobnie jak inne istotne sektory gospodarki, podlega ciągłym zmianom. Kluczowymi
- czynnikami determinującymi te zmiany są zarówno aktualne trendy konsumenckie, otoczenie regulacyjne, w tym
- związane z ochroną środowiska, jak również podejście do prowadzenia biznesu stosowane przez liderów branży.
- W ujęciu globalnym widocznymi wiodącymi trendami konsumenckimi, które wpływają na wiele branż są
- m.in. ekologia, digitalizacja, w tym powiązana z nią większa elastyczność w zakresie zakupów internetowych
- (również zagranicznych), czy zmiana potrzeb konsumentów z posiadania rzeczy na ich wykorzystywanie
- (np. „car sharing” jako alternatywa do zakupu własnego auta).
- Globalne trendy konsumenckie znajdują odzwierciedlenie w trendach branżowych, jednak przedsiębiorcy
- wyznaczają również dodatkowe, często specyficzne dla danego obszaru działalności tendencje branżowe.
- Do najważniejszych obecnie trendów branżowych w przemyśle chemicznym należą m.in. intensyfikacja działań
- związanych z przemianą cyfrową prowadzonej działalności, proekologiczność, czy budowanie konkurencyjności
- poprzez dostęp do tanich surowców i/lub rozwój innowacyjności.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Stosunkowo niskie prognozowane tempo wzrostu w Europie branż będących kluczowymi odbiorcami produktów przemysłu chemicznego będzie wymagało od przedsiębiorstw chemicznych wzmożonych działań pozwalających na pozyskiwanie klientów z innych regionów geograficznych oraz na rozwój nowych produktów i usług adresujących potrzeby szybko rozwijających się nisz rynkowych.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Najważniejszymi obszarami stymulującymi rozwój przedsiębiorstw przemysłu chemicznego w Polsce są efektywność energetyczna, customizacja i ekologia.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Główne segmenty rynkowe, które według respondentów ankiety będą motorem napędowym zmian dla przedsiębiorstw przemysłu chemicznego, to rolnictwo, budownictwo, motoryzacja i przemysł spożywczy.

Rolnictwo, przemysł spożywczy i budownictwo są istotne dla rodzimych przedsiębiorstw z racji znacznych udziałów przychodów spółek segmentu chemicznego z właśnie tych rynków odbiorców.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Przemysł chemiczny w Polsce, podobnie jak cała branża w Europie, stoi obecnie przed zadaniem powrotu do szybkiego tempa wzrostu, tak aby utrzymać swoją pozycję na arenie światowej.

W ocenie Członków PIPC do największych wyzwań dla przedsiębiorstw branży chemicznej w Polsce w najbliższych latach należą m.in. brak dostępu do konkurencyjnych cenowo surowców, konieczność dostosowania się do wymogów regulacyjnych oraz poprawa innowacyjności

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Najważniejszym wyzwaniem stojącym przed przemysłem chemicznym w Polsce jest obecnie, według respondentów ankiety, brak dostępu do surowców w konkurencyjnych cenach. Obszar ten jest istotny dla przemysłu chemicznego – dla połowy ankietowanych podmiotów surowce stanowiły ponad 50% kosztów działalności.

W przypadku firm paliwowych kluczowym surowcem jest ropa naftowa. Zarówno PKN Orlen, jak i Grupa LOTOS, podejmują działania w celu pozyskania nowych złóż, jednak skala wydobycia jest obecnie dużo niższa niż ich roczny przerób.

Również w segmencie chemicznym widoczna jest aktywność lokalnych spółek w ramach pozyskiwania surowców, choć, podobnie jak w przypadku ropy naftowej, skala zabezpieczenia surowcowego pokrywa zapotrzebowanie polskiego przemysłu chemicznego w jedynie nieznacznym stopniu.

Wśród istotnych przyszłych działań w tym obszarze wymienić można m.in. podpisanie przez Grupę Tauron i Grupę Azoty listu intencyjnego w sprawie możliwości uruchomienia instalacji zgazowania węgla do pozyskania gazu syntezowego oraz badania złoża soli potasowej w regionie Zatoki Puckiej. Poszukiwanie możliwości zabezpieczania surowców jest bardzo istotne nie tylko ze względu na wysoki udział w kosztach produkcyjnych, ale również tendencję wzrostu udziału tych kosztów. Wyniki ankiety wskazują, iż u prawie połowy respondentów w ostatnich 5 latach wzrósł udział kosztów surowców w kosztach działalności

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Brak dostępu do surowców w konkurencyjnych cenach to największe wyzwanie dla polskiego przemysłu chemicznego. Sytuację tę może zmienić większa intensywność działań w zakresie pozyskiwania złóż oraz próba wykorzystania nowych metod produkcji – m.in. zgazowanie węgla.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Środowisko regulacyjne ma znaczny wpływ na funkcjonowanie i wydatkowanie środków przemysłu chemicznego, dlatego zmiany legislacyjne powinny być szeroko konsultowane z przedstawicielami sektora chemicznego.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Innowacyjność w przemyśle chemicznym w Polsce, z racji bardzo dużego wpływu na przemysł i jednocześnie wysokiej kapitałochłonności, powinna być wspomagana przez odpowiednie mechanizmy wsparcia.

SYTUACJA BRANŻY CHEMICZNEJ W POLSCE

Warto zauważyć, że dynamiczny rozwój polskiego przemysłu chemicznego odbywa się mimo stojących przed nim barier i wyzwań, takich jak uzależnienie od dostaw podstawowych surowców energetycznych i produkcyjnych, a także rosnące koszty związane z regulacjami krajowymi i unijnymi, wynikające m.in. z prowadzonej polityki klimatycznej. Z tymi wyzwaniami Polska Chemia potrafi sobie poradzić, jednak dalszy rozwój branży zależy również od otoczenia regulacyjno-podatkowego. Dbajmy o to, żeby zapewnić możliwie najlepsze warunki dla Polskiej Chemii, tak, aby mogła dalej napędzać gospodarkę swoją innowacyjnością i produktami na najwyższym światowym poziomie.

AKADEMICCY AMBASADORZY GRUPY AZOTY

„Ambasador Marki Grupa Azoty” – to nowy program, który ma zainteresować środowiska akademickie budowaniem kariery zawodowej w Grupie Azoty.

Pilotaż programu jest adresowany do studentów II i III roku wybranych uczelni.

- *Grupa Azoty aktywnie reaguje na zmiany, jakie zachodzą w rzeczywistości gospodarczej. Wdrażamy wiele usprawnień zarządczych, które pozwalają nam skutecznie konkurować w skali międzynarodowej. Ze szczególnym zainteresowaniem podchodzimy do obszaru badań, rozwoju i innowacji, co określiliśmy jako jedno z priorytetowych zadań w zaktualizowanej w ubiegłym roku strategii. Dla tak szybko zmieniającej się i rozwijającej Grupy konieczne jest także poszukiwanie ludzi, którzy już w niedalekiej przyszłości będą stanowili o sile naszej firmy. Chcemy, aby pracowali dla nas najlepsi z najlepszych. Musimy ich do tego przekonać i zachęcić. Wzmacnianie profesjonalnego wizerunku pracodawcy staje się zatem koniecznością.*

PROTEST ZWIĄZKOWCÓW

- Związkowcy z Puław domagają się rozpoczęcia budowy nowego bloku energetycznego w zakładzie. Ma to być największa inwestycja energetyczna w regionie lubelskim oraz w całej Grupie Azoty. Na brak działań w spółce poskarżyli się premierowi. Chcą budowy nowego bloku w zakładowej elektrociepłowni.

VI KONGRES POLSKA CHEMIA ZA NAMI!

12.06.2019 Za nami najważniejsze wydarzenie branży chemicznej w Polsce. Ponad 600 gości wzięło udział w tegorocznej, VI edycji Kongresu Polska Chemia, która odbyła się 5 - 6 czerwca w Płocku. Przedstawiciele całego sektora chemicznego, prezesi największych spółek, reprezentanci rządu, parlamentarzyści, eksperci, przez dwa dni dyskutowali nad obecną sytuacją polskiej branży chemicznej, wyzwaniem, które stoją przed całym środowiskiem oraz najważniejszymi światowymi trendami, które mają coraz większy wpływ na przyszłość całego sektora. **(tezy dostarczyliśmy w materiałach)**

GRUPA AZOTY: KOREAŃCZYCY POMOGĄ SFINANSOWAĆ PROJEKT POLIMERY POLICE

- Grupa Azoty podpisała z Hyundai Engineering i Korean Overseas Infrastructure & Urban Development Corporation (KIND) porozumienie (term-sheet) dotyczące warunków finansowania equity projektu inwestycyjnego Polimery Police realizowanego przez spółkę PDH. Koreańczycy mają wnieść do projektu 130 mln dol.
- Polimery Polska to instalacja produkcyjna, która ma wytwarzać 437 tys. ton polipropylenu rocznie. Zgodnie z harmonogramem rozpoczęcie komercyjnej eksploatacji ma nastąpić w czwartym kwartale 2022 r.
- Podstawowa wartość projektu (core capex) to 1,18 mld euro, całkowity budżet to 1,52 mld euro - doliczając "bufor" na ryzyka i koszty finansowania.
- Według szacunków Azotów, jeśli ryzyka te się nie zmaterializują, ostateczny koszt będzie niższy niż 1,52 mld euro i projekt zamknie się w 5 mld zł.

ANVIL

- **Przed Anwilem jest duże pole do rozwoju, chociażby związane z ostatnią inwestycją spółki – uważa Anna Gembicka, podsekretarz stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju.**
- Anwil jest w trakcie budowy trzeciej linii instalacji do produkcji nawozów azotowych o zdolnościach produkcyjnych 495 tys. ton rocznie. Po jej uruchomieniu, w połowie 2022 roku, zdolności produkcyjne nawozów spółki wzrosną do 1 mln 461 tys. ton rocznie.
- Szacowany całkowity koszt inwestycji wynosi ok. 1,3 mld zł

Anna Gembicka, podsekretarz stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju, podkreśla, że jako osoba, która pochodzi spod Włocławka, obserwuje Anwil. Jej zdaniem, perspektywy spółki są bardzo dobre. Nowa instalacja do produkcji nawozów azotowych ma zwiększyć zdolność produkcyjną, to będą też nowe miejsca pracy dla mieszkańców oraz większe wpływy do budżetu samorządu.

**OPRACOWAŁ: ZYGMUNT MIERZEJEWSKI NA
PODSTAWIE RAPORTU ORAZ ANALIZ
EKSPERTÓW ZWIĄZKOWYCH.**

